

GBR:s branschriktlinjer för underhåll av UV-oljade trägolv

UV - OLJA 04

Utarbetade av Golvbranschens Riksorganisation, GBR

GBR:s branschriktlinjer beskriver översiktligt metoder för underhåll av UV - oljade trägolv i bostads- och offentlig miljö. Branschriktlinjerna är framtagna av berörda leverantörsföretag inom GBR. De är tänkta att användas som riktmärke och underlag vid upphandling, tidplanering och bedömning av underhållsarbeten på trägolv. OBS! Branschriktlinjerna skall således ej ersätta leverantörens bruksanvisningar. Rekommendationer från leverantören gäller alltid i första hand. Läs därför noga leverantörens utförandeinstruktioner samt säkerhets- och skyddsföreskrifter före underhållsarbetet.

1 UV-OLJA – ALLMÄNT

Uv-olja består i regel av vegetabilisk olja som är modifierad för att kunna hårdas med hjälp av UV-ljus. Detta för att man i tillverkningskedet kan få fram en produkt med en i princip färdigbehandlad yta att användas direkt utan omfattande oljningsarbete efter inläggning. Det finns därför vissa skillnader mellan UV-oljade resp. oxidativt torkande olja. Den primära skillnaden är att UV-olja inte tränger ned lika djupt i träet som en oxiderande olja tillåts göra utan bildar en film som vid lackerade golv. Detta innebär att om golvet underhålls bristfälligt kan man nöta igenom den UV-härdade ytan vilket gör att golvet blir mycket svårt att återställa till ursprungligt utseende. Man får i gengäld andra fördelar såsom en tätare och mer smutsavvisande yta, som ger ett lättare underhåll.

Vid renovering av ett UV-oljat golv får man räkna med att slipa hela ytan trären och göra en ytbehandling med oxidativt härdande oljor.

2 UV-OLJADE TRÄGOLV - ALLMÄNT

Det är god ekonomi att stoppa smutsen vid entrén. Sandkorn och annan smuts som följer med skorna in repar och skadar trägolvet. Lägg därför in en väl tilltagen avtorkningsmatta, både utanför och innanför entrén. För offentlig miljö finns färdiga system framtagna, vilka ska planeras in redan på projekteringsstadiet vid nybyggnad eller ROT-arbeten. Se trestegssystemet nedan:

1. Galler framför ingång/dörr
2. Avtorkningsmatta innanför dörr
3. Fuktuppsugande material därefter

Ett UV-oljebehandlat golv skall med jämna mellanrum underhållas. Frekvensen av det periodiska underhållet avgörs av trafikintensiteten, dvs hur hårt slitaget golvet utsatts för. Golvet skall regelbundet ges periodiskt underhåll. Mellan de periodiska underhållen skall golven städas normalt med så torra metoder som möjligt.

Möbler skall vara försedda med möbeltassar av plast eller filt (ej metall) för att undvika repor och märken från möbelben. Tassarna skall rengöras eller bytas ut med jämna mellanrum.

Trä är ett material som påverkas och förändras vid fukt- och temperaturväxlingar. Se till att hålla rummets temperatur och relativa luftfuktighet så konstant som möjligt genom adekvat uppvärmningsanordning och god ventilation.

För att undvika allt för stora rörelser i trägolvet med risk för skador skall den relativa fuktigheten (RF) vara inom intervallet 30-60%, se GBR:s TK-råd 122.

Om kombimaskin används skall vattenmängden vara så liten som möjligt; vid fuktorkning med mopp eller maskin skall golvet vara torrt inom 1 min.

3. UV-OLJADE TRÄGOLV - OFFENTLIG MILJÖ

Byggstäd/installationsbehandling

I offentlig miljö skall UV-oljade golv alltid byggstädas och installationsbehandlas.

- Torr moppa alternativt dammsug golvet rent från lös smuts såsom grus, damm och övrigt byggmaterial.
- Fuktorka vid behov golven med vatten och ättika alternativt surt rengöringsmedel för att binda kalk och byggdamm. Dosering max 5 ml/10 liter vatten. Obs! Fuktorkning skall ske med hårt urvriden trasa.
- När golvet är torrt utför installationsbehandling enligt periodiskt underhåll från aktuell golvtilverkarare.

3.2 Daglig skötsel

- Torr mopning kompletterad med dammsugning där moppen ej kommer åt.
- Fukt mopning utförs normalt 1-2 ggr/vecka. Moppen fuktas med ett för golvet avsett rengöringsmedel
- På större ytor kan s k skurmaskin nyttjas. Om kombimaskin används skall vattenmängden vara så liten som möjligt. Vid fuktorkning med mopp eller maskin skall golvet vara torrt inom 1 min.
- Vissa leverantörer rekommenderar polering med maskin < 300 varv/min. Se respektive leverantörs anvisning.

3.3 PERIODISKT UNDERHÅLL

Syftet med periodiskt underhåll är stärka och reparera ytskiktet. Trægolvslieferantörens anvisningar skall följas avseende lämplig produkt och tillvägagångssätt. Underhåll utförs vanligtvis med underhållsolja, oljerefresher eller vax.

Normalt utförs det första periodiska underhållet ca 2-3 månader efter ibruktagandet. En tumregel för periodiskt underhåll i offentlig miljö är vid normalslitage 1-3 gånger/år. Ett tidigt utfört underhåll och täta intervall i början förlänger golvet livslängd.

Vid ojämnt slitage av golvet, gångstråk och dylikt, skall dessa ytor underhållsoljas oftare än övrig golvyta. Torktider och åtgången olja varierar beroende av fabrikat, se respektive leverantörs anvisningar.

4 UV - OLJADE TRÄGOLV - BOSTÄDER

4.1 Byggstäd/installationsbehandling

Byggstädning ska alltid utföras då större renovering förekommit som medför kraftig nedsmutsning. Var noga med att ta bort betong- eller gipsdamm med fukt-moppning. En installationsbehandling rekommenderas av vissa golvleverantörer.

Städning

Gör till regelbunden rutin att avlägsna synlig smuts såsom smulor, grus etc. Dammsugning, sopning alt torrmoppning avlägsnar de flesta

torra partiklar. Fukttorkning med hårt urvridna trasor eller moppar kan utföras vid behov.

Hos GBR kan beställas "SKÖTSELRÅD UV - OLJADE TRÄGOLV FÖR BOSTÄDER" som enkelt kan sättas upp på t ex insidan av städsåpet.

Använd sparsamt med vatten och kemikalier vid rengöring av trägolv.

4.2 Underhåll

Ett UV-olja golv skall med jämna mellanrum underhållas. Efter ordentlig rengöring behandlas golvet med en underhållsprodukt som tillför nytt skydd till ytan.

I utrymmen med hårt slitage t.ex. hall, kök och utrymmen som beträds med ytter Skor, ska golvet under de 3 första åren behandlas 2 gånger. Därefter ska dessa utrymmen behandlas var 3 till var 5 år. I andra utrymmen utförs underhållet vid behov.

Underhållsfrekvensen är mycket beroende av rummets användning och placering.

5 Säkerhetsföreskrifter

Oljeprodukter tillsammans med organiskt material kan medföra risk självantänding. Vissa underhållsprodukter ställer särskilda krav på skyddsutrustning och ventilation.

Kontrollera alltid med din oljelieferantör vad som gäller angående skydds-/säkerhetsutrustning.